

Вступні іспити до середніх шкіл: ознайомлення з протоколом та апеляція

У нашій практиці ми стикаємося із випадками, коли клієнти, вступаючи до середніх шкіл, на жаль, стикаються з неналежним, несправедливим або дискримінаційним ставленням з боку шкіл під час співбесіди для перевірки рівня чеської мови, або з непрозорою чи неналежною організацією іспиту, що порушує принципи рівного ставлення до абітурієнтів та права на рівний доступ до освіти.

Тому нагадуємо вам, що до оприлюднення результатів першого туру вступної кампанії до середніх шкіл (**тобто, до 15. 5.**) ви маєте можливість **ознайомитися з протоколом** школи про процес вступної кампанії. Ми особливо рекомендуємо скористатись цією можливістю саме тим абітурієнтам, які склали іспит з чеської мови у формі співбесіди замість письмового тесту і вважають, що хід іспиту міг бути не зовсім коректним або справедливим, або які хочуть знати, як вони впорались із іспитом і на чому ґрунтується оцінка. Нижче ви знайдете декілька важливих порад на цю тему.

Ознайомлення з протоколом

Коли: інформацію про дні та години, коли можна ознайомитися з протоколом ви знайдете на сайті школи.

На що я маю право:

- Крім ознайомлення з протоколом, ви маєте **право зробити копію** або, наприклад, сфотографувати документи на мобільний телефон; школа також зобов'язана, згідно із законом (*Správní řád*), зробити на ваш запит копії документації (за це вже може стягуватися певна плата).
- **Представництво** – якщо ви не можете прийти особисто, ви можете уповноважити іншу особу ознайомитися з протоколом від вашого імені (нотаріальне завірення не потрібне) або взяти цю особу з собою в якості супроводу (вас також може супроводжувати перекладач).

Ми рекомендуємо просити для ознайомлення, зокрема, наступні записи:

- **Завдання** – документальне підтвердження того, яке завдання абітурієнт отримав від комісії на співбесіді; з яких частин складався іспит – які були завдання? Чи включала співбесіда також інші частини для виконання абітурієнтом у письмовій формі? Ці завдання вам також мають надати на ваш запит.
- **Критерії оцінювання** – розроблена і задокументована процедура оцінювання роботи абітурієнта на співбесіді, з якої має бути зрозуміло, наприклад, яку вагу мають різні частини, які за них бали і згідно з якою методикою оцінювали абітурієнта.
- **Журнал** – школа буде вести журнал процесу співбесіди з абітурієнтом, документуючи виконання кожної частини, її оцінку та загальний результат.

Що робити, якщо мені відмовляють у будь-якому з перерахованих вище пунктів?

У цьому випадку вимагайте від школи письмове роз'яснення з інформацією про те, що ваш запит не був задоволений і про причини такого рішення. Якщо школа відмовляється надати вам письмову заяву, ми рекомендуємо вам задокументувати цю відмову, наприклад, зробивши аудіозапис на телефон. Для запису адміністративної процедури дозвіл не потрібен (§ 88 (2) *Občanského zákoníku*).

Апеляція

Якщо у протоколі чи безпосередньо під час іспиту ви зіткнулися з порушеннями або несправедливим ставленням, ми рекомендуємо подати апеляцію. Апеляцію слід подати в письмовій формі на ім'я директора школи, і вона буде розглянута відповідним обласним управлінням (*Krajský úřad* вашого краю, та у випадку Праги — *Magistrát hl. m. Prahy*).

Що я можу вказати в обґрунтуванні апеляції?

- Під час ознайомлення з протоколом вам відмовили надати щось з перерахованих вище пунктів.
- Записи про співбесіду містили неточності або помилки, або не відповідали рівню мови та компетенцій, які співбесіда мала перевіряти (у разі сумнівів рекомендуємо проконсультуватися з експертами – наприклад, з Чеською шкільною інспекцією ([ČŠI](#)), [NPI](#), [META](#) (Прага та околиці)).
- Критерії вступу на сайті навчального закладу не відповідали реальності самого іспиту – наприклад: на сайті згадувалося лише про усну співбесіду, а іспит включав також письмову частину; або зразки завдань були недоступні, і учасник не мав можливості підготуватися або прийняти рішення про вступ на основі повної інформації про форму та процес вступних іспитів.
- Мала місце несправедлива або інша неналежна поведінка членів відбіркової комісії під час співбесіди (применшення та приниження гідності абітурієнта, упереджені висловлювання тощо).

Апеляції треба подати **протягом 3 робочих днів** після оприлюднення результатів першого туру (15. 5.) — тобто **не пізніше понеділка 19. 5. 2024.**

Přijímací zkoušky na střední školy: nahlížení do spisu a odvolání

V naší praxi se setkáváme i s klienty, kteří jako uchazeči u přijímacího řízení na střední školy bohužel narážejí na nevhodné, nespravedlivé či diskriminační zacházení ze strany škol v průběhu pohovorů pro ověření znalosti českého jazyka, případně je zkouška netransparentní či nevhodně koncipovaná, čímž dochází porušení principu rovného přístupu k uchazečům a rovného práva k přístupu ke vzdělávání.

Připomínáme proto, že do zveřejnění výsledků 1. kola přijímacího řízení na SŠ (**tedy do 15.5.**) máte možnost **nahlédnout do spisu**, který škola vede o průběhu přijímacího řízení. Využití této možnosti doporučujeme právě i těmto uchazečům, kteří namísto písemné zkoušky z českého jazyka absolvovali zkoušku formou pohovoru a mají pocit, že jeho průběh nemusel být zcela korektní nebo spravedlivý, případně chtějí vědět, jak si vedli a podle čeho se řídilo hodnocení. Níže vám přinášíme tipy, jak na to.

Nahlížení do spisu

Kdy: na webu školy najdete informaci, ve které dny a časy je možné do spisů nahlížet.

Na co mám přitom právo:

- kromě nahlížení do spisu máte právo na **pořizování kopie** nebo např. ofocení dokumentace mobilem; škola má také podle Správního řádu povinnost vám na požádání kopie zhotovit, což může být zpoplatněno
- **zastoupení** - pokud nemůžete přijít osobně, můžete plnou mocí pověřit další osobu, která učiní nahlédnutí do spisu vaším jménem (není nutné ověřit notářem) nebo můžete tohoto člověka vzít s sebou jako **doprovod** (stejně tak vás může doprovázet tlumočnick)

K nahlédnutí doporučujeme vyžádat si zejména:

- **zadání** - dokumentace toho, jaké zadání uchazeč při pohovoru od komise dostal; jaké části zkouška měla - jaké úkoly obsahovala? Obsahoval pohovor i další části vypracovávané uchazečem písemnou formou? Měli byste na požádání dostat k nahlédnutí toto zadání.
- **kritéria hodnocení** - vypracovaný a zdokumentovaný postup pro hodnocení výkonu uchazeče u pohovoru, z něž by mělo být jasné např., jaká je váha jednotlivých částí, jaké je jejich bodové ohodnocení a podle jaké metodiky byl uchazeč hodnocen.
- **protokol** - o průběhu pohovoru s uchazečem škola uchovává protokol, který dokumentuje výkon u jednotlivých částí, jejich hodnocení a celkový výsledek.

Co dělat v případě, že mi cokoli z výše uvedeného nebude umožněno? V takovém případě si vyžádejte písemné stanovisko školy, kde bude uvedeno, že vaší žádosti nebylo vyhověno a zdůvodnění tohoto rozhodnutí. Pokud vám příslušný pracovník školy písemné stanovisko odmítne vydat, doporučujeme toto odmítnutí dokumentovat pořízením audio záznamu například na telefon. Pro pořízení nahrávky u úkonu ve správním řízení není nutné svolení (§ 88 (2) Občanského zákoníku).

Odvolání

Pokud jste v dokumentaci při nahlédnutí nebo při samotném průběhu zkoušky narazili na nesrovnalosti nebo nekorektní zacházení, doporučujeme podat odvolání. Odvolání se podává písemně řediteli školy a vyřizuje ho příslušný Krajský úřad (případně Magistrát hlavního města Prahy).

Co mohu uvést do odůvodnění odvolání?

- při nahlédnutí do spisu vám nebylo předloženo něco z náležitostí uvedených výše
- náležitosti pohovoru obsahovaly nesrovnalosti či chyby, nebo neodpovídaly úrovni jazyka a kompetencím, které má pohovor ověřovat (v případě pochybností doporučujeme toto konzultovat s odborníky - např. [Česká školní inspekce](#) nebo [NPI](#), popř. [META](#)...)
- kritéria přijímacího řízení na webu školy neodpovídala realitě u samotné zkoušky - příklad: na webu byl zmíněn pouze ústní pohovor, ale zkouška obsahovala i písemné části; případně nebyly k dispozici ukázky zadání a účastníkovi bylo znemožněno se připravit nebo rozhodnout o podání přihlášky na základě úplných informací o formě a průběhu přijímacího řízení
- v průběhu pohovoru došlo k nekorektnímu nebo jinak nevhodnému jednání ze strany členů komise (znevažování a snižování důstojnosti uchazeče, předsudečné projevy apod.)

Odvolání je nutné podat **až po zveřejnění výsledků 1. kola 15.5.** a to **do 3 pracovních dnů, tedy nejpozději v pondělí 19.5. 2024.**